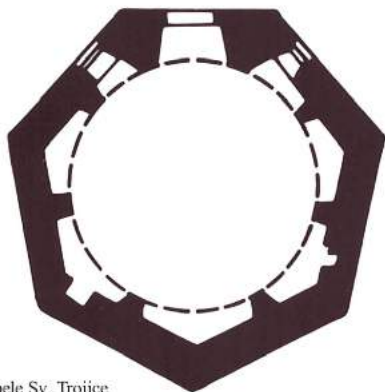

ROVINJ, unutrašnjost crkve Sv. Eufemije

je u sustavu komunikacija koji se razvija od najvećega trga na samom ist. podnožju naselja i lepezasto širi mrežom ulica do vrha brežuljka. Potez gradskih zidina može se pratiti u J dijelu naselja (pretpostavljeni ostaci zidina iz XII. st.). Prema kopnu je uz kanal podignut još jedan usporedni zid ojačan trima kulama četverokutne osnove. Ispod srednje kule bila su glavna gradska vrata zvana Porton del Ponte po drvenome mostu koji je vodio preko kanala (kameni je most bio sagrađen 1543, a barokni Balbijevo

ROVINJ, tlocrt kapele Sv. Trojice

luk zamjenjuje gradska vrata 1680). Potkraj XVII. st. grad se proširuje izvan zidina na rub otoka, a poč. XVIII. st. urbanizira se i susjedni brežuljak na kopnu; zatrpavanjem kanala 1763. povezan je stari grad s novim dijelom na kopnu. U starijem je dijelu grada očuvano više kuća s gotičkim arhit. detaljima i nekoliko renesansnih i baroknih palača.

Od kasnoant. crkve Sv. Jurja koja se nalazila na vrhu utvrđena naselja očuvan je mramorni pregradni pilastar ukrašen viticom (crkvi je pripadao i

veliki nedovršeni kameni sarkofag iz II–III. st., sada u crkvi Sv. Eufemije); sred. X. st. podignuta je veća trobrodna i troapsidna crkva (očuvan pilastar s pletrom). O postojanju drugih crkava svjedoče ulomci crkv. opreme (kapitel iz VI. st.; pleterna plastika iz crkve Sv. Petra koja se nalazila izvan zidina prema kopnu). — Podalje od srednjovj. jezgre, na kopnu, nalazi se romanička kapela Sv. Trojice sedmerokutne osnove s kupolom; na prozoru je na tranzeni isklesano »Raspeće« sa Sv. Marijom, Petrom i dvojicom apostola. Srednjovj. crkva Sv. Andrije nalazi se na → Crvenom otoku, a SI od Rovinja su ruševine centralne troapsidne crkve Sv. Tome (najstariji sloj iz VI. st.).

Tijekom XVII. i XVIII. st. nastao je na vrhu Rovinja monumentalni barokni crkv. kompleks na mjestu gdje su prethodno porušene crkve Sv. Jurja, Sv. Uršule i Sv. Mihovila. God. 1654–80. podignut je zvonik (arh. A. Manopola; na vrhu je 1758. postavljen bakreni kip Sv. Eufemije, djelo Vicenza i Bista Vollandija), a 1724–36. gradi se velika crkva Sv. Eufemije po projektu G. Dozzija (projekt obloge bočnoga pročelja izradio je S. Battistella, a gl. je pročelje dovršeno tek 1883). Crkva čuva kvalitetan gotički kip Sv. Eufemije (XV. st.) i ima bogatu baroknu opremu: štukature je izradio 1750. G. Lattuga, oltari su djelo G. Laureata (glavni oltar, oltar Sv. Eufemije i Sv. Sakramenta iz 1741) i G. Mattiussija (oltari Sv. Petra i Sv. Franje iz 1779), kipove na oltarima radili su Alvise i Ambrogio Tagliapietra, klupe u brodu i koru djelo su G. Besenghija Napolachija, oltarna slika Sv. Mihovila pripisana je slikaru J. Marieschiju (XVIII. st.), a pala Sv. Franje djelo je G. B. Mengardija (1779); veliki srebrni antependij, rad A. Scarabella d'Estea, odličan je primjer venec. baroknoga zlatarstva; kretske-venecijanskoj tradiciji pripada ikona Sv. Ivana Krstitelja E. Zanutarja.

Franjevački samostan s crkvom podignut je 1702–10. na kopnu; u njemu je smještena manja zbirka (crkv. ruho, ikone, slike i skulpture XVIII–XIX. st.).

Zavičajni muzej Rovinja ima vrijednu zbirku slika iz razdoblja XVI–XVIII. st. i zbirku suvremene umjetnosti. — Umjetnici koji žive i djeluju u Rovinju priređuju svakoga ljeta slikovitu jednodnevnu izložbu na otvorenome u ulici Grizija.

LIT.: B. Benussi, Storia documentata di Rovigno, Trieste 1888. — A. Šonje, Starokršćanski sarkofazi u Istri, Rad JAZU, 1978, 381. str. 146. — B. Marušić, Contributti alla conoscenza

ROVINJ, rimska vrata

